

**HENRYK
TOMASZEWSKI**

**PLA
KA
TY**

POSTERS

BOSZ

Henryka Tomaszewskiego nie sposób pomylić z żadnym innym z twórców jego pokolenia. We wszystkim, co robił, naznaczony był własnym stylem myślenia, z którego wynikała kreska, kompozycja, poczucie powagi i humoru, sposób mówienia i uczenia. Odrębność ta nie kryła się jednak w żadnym artystycznym zabiegu ani wyborze techniki, lecz w głębi niepowtarzalnej, arcyinteligentnej, niepodległej, a zarazem otwartej na emocje – osobowości. Siłą Tomaszewskiego było wzniesienie się na poziom emocjonalności, która dotyczyła wszystkich, była czytelna, ale zarazem niejednoznaczna. Współcześni neurobadacze powiedzieliby zapewne, że Tomaszewski był mistrzem niejednoznacznych bodźców i wieloznacznych sugestii. Urodził się 10 czerwca 1914 roku w Warszawie. W wieku dwudziestu lat ukończył w stolicy Szkołę Przemysłu Graficznego, zdobył tam dobre przygotowanie techniczne jako litograf i dał się poznać jako świetny rysownik. Malarskie studia artystyczne dopełnił w 1939 roku w warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych. Okupację niemiecką przeżył w stolicy; od 1944 roku publikował rysunki, „pisane afisze” (w rodzaju: *Ludzie nie kłamcie*. Uwaga: *pisane grubymi nićmi; Rysuję za trzech i nie narzekam*), projektował książki, scenografie teatralne, ale do najbardziej cenionych jego dzieł należały plakaty realizowane do filmów, przedstawień teatralnych i cyrkowych oraz wydarzeń kulturalnych. Niepodobne do siebie pod żadnym względem, ponieważ Tomaszewski praktykował niekończący się kolaż rzeczywistości. Ciął, wyjmował, kleił, zestawiał, wyrzucał, dopisywał, dorysowywał, sprawdzał, badał i kreślił. Wprowadził do plakatu emocjonalną typografię. Jego litery były żywe jak historie, które opisywały. Stosując tę metodę, wychował dwa pokolenia projektantów w prowadzonej od 1952 do 1985 roku Pracowni Plakatu na Wydziale Grafiki warszawskiej ASP. O metodach pedagogicznych profesora krążyły legendy. Ironiczny wobec siebie, krytyczny wobec sztuki poważnej, był cierpliwy i wrażliwy na inne osobowości. Prezentował prace na setkach wystaw w Polsce i na całym świecie, ceniony i zapraszany na wykłady, od 1976 roku był członkiem Royal Society of Arts w Londynie, otrzymał też tytuł Honorowego Projektanta Królewskiego (Honorary Royal Designer). Zmarł 11 września 2005 roku w Warszawie, pozostawił republikę uczniów.

Henryk Tomaszewski cannot be confused with any other artist of his generation. Everything he did was marked by his own style of thinking, which shaped the line, the composition, his sense of seriousness and humour, and his way of speaking and teaching. This separateness did not, however, lie in any artistic treatment or choice of technique, but in the depth of his unique personality, superintelligent, independent, yet open to emotions. Tomaszewski's strength was the elevation to a level of emotionality which touched on everyone, it was clear, but at the same time ambiguous. Modern neuroscientists would probably say that Tomaszewski was a master of ambiguous stimuli and polysemous suggestions.

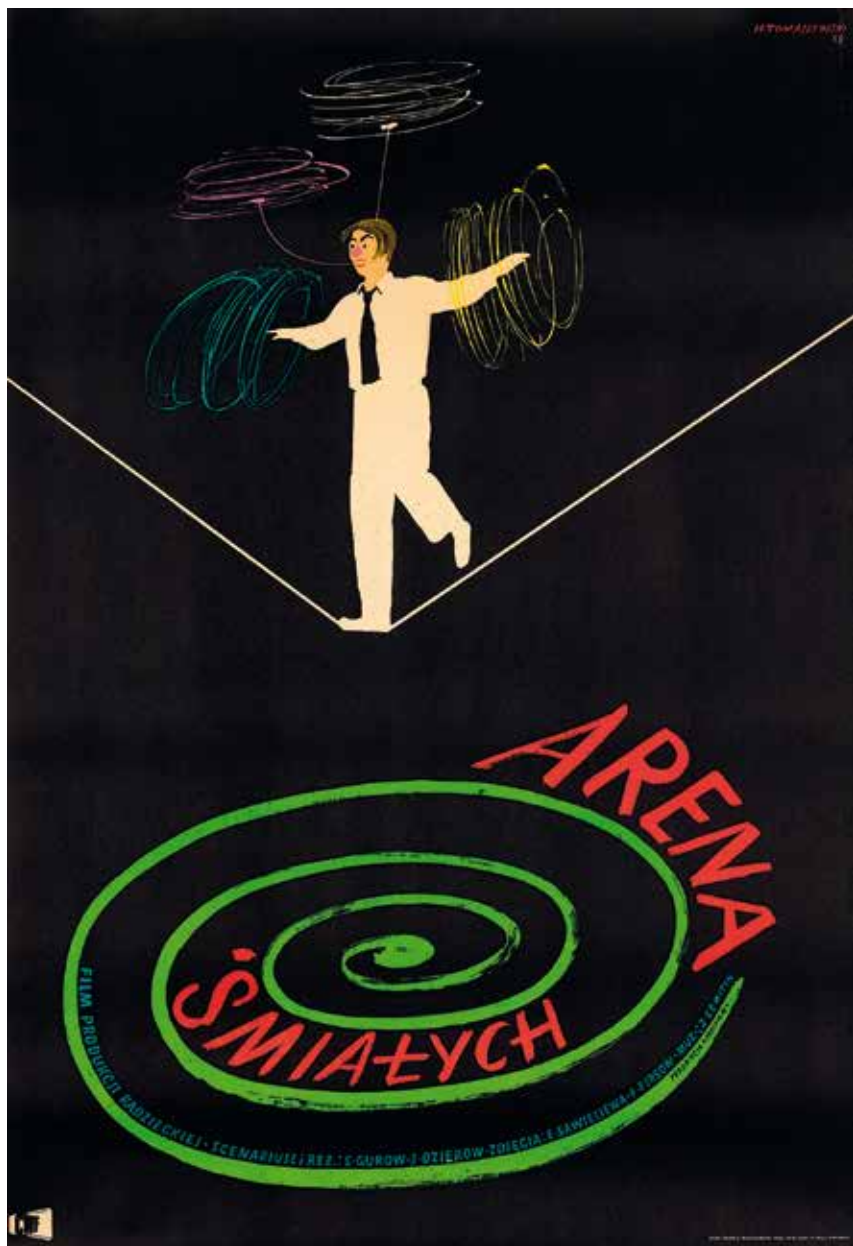
He was born on 10 June 1914 in Warsaw. At the age of twenty he graduated from the capital's School of Graphics, where he achieved good technical preparation as a lithographer and established himself as an outstanding draughtsman. His studies in painting were completed in 1939 at the Academy of Fine Arts in Warsaw. He lived through the German occupation in the capital; from 1944 he published his drawings, "written placards" [such as: *People, don't lie. Caution: writing thinly described; I draw like two dogs, and I'm not complaining*], designed books, theatrical scenery, but the most recognised of his works were his posters for film, theatre and circus performances, and cultural events. Dissimilar in any respect, as Tomaszewski practised an endless collage of reality. He cut, removed, glued, juxtaposed, threw out, wrote in, added drawing, checked, studied and sketched. He introduced an emotional typography to his posters. His letters were as alive as the stories that they described. Using this method, he raised two generations of designers from 1952 to 1985 at the Poster Studio at the Faculty of Graphics of the Academy of Fine Arts in Warsaw. His teaching methods as a professor were legendary. Self-ironical, critical of serious art, he was patient and sensitive to other personalities. He presented his works at hundreds of exhibitions in Poland and around the world, he was valued and invited to lecture, from 1976 he was a member of the Royal Society of Arts in London, and he received the title of Honorary Royal Designer. He died on 11 September 2005 in Warsaw, leaving a republic of students.

Symfonia pastoralna, 1947, plakat do filmu, reż. Jean Delannoy, offset, 86,5 × 61 cm, sygn. „H. TOMASZEWSKI 47”, wyd. Film Polski, CBWF Łódź, druk: Zakłady Graficzne RSW „Prasa”, Łódź. Plakat wyróżniony I nagrodą na Międzynarodowej Wystawie Plakatu i Karykatury w Wiedniu w 1948 | *La Symphonie pastorale*, 1947, film poster, dir. Jean Delannoy, offset, 86,5 × 61 cm, signed “H. TOMASZEWSKI 47”, published by Film Polski, CBWF Łódź, printed by Zakłady Graficzne RSW “Prasa”, Łódź. The poster was awarded the 1st prize at the International Exhibition of Poster and Caricature in Vienna in 1948

9 / *Druga Doroczna Wystawa. Malarstwo, rzeźba, grafika, 1948, litografia, 70 × 50 cm, sygn. „H. TOMASZEWSKI 48”, wyd. ZPAP Warszawa, druk: Litografia Artystyczna W. Gtówczewski, Warszawa | Second Annual Exhibition. Painting, Sculpture, Graphics, 1948, lithography, 70 × 50 cm, signed “H. TOMASZEWSKI 48”, published by ZPAP Warsaw, printed by Litografia Artystyczna W. Gtówczewski, Warsaw*

Arena śmiałych, 1953, plakat do filmu, reż. Siergiej Gurow, Jurij Ozierow, offset, 86 × 58,5 cm, sygn. „H. TOMASZEWSKI 53”, wyd. CWF Warszawa, druk: Zakłady Graficzne „Dom Słowa Polskiego”, Warszawa | *Ring of Daring*, 1953, film poster, dir. Sergei Gurov, Yuri Ozerov, offset, 86 × 58.5 cm, signed “H. TOMASZEWSKI 53”, published by CWF Warsaw, printed by Zakłady Graficzne “Dom Słowa Polskiego”, Warsaw

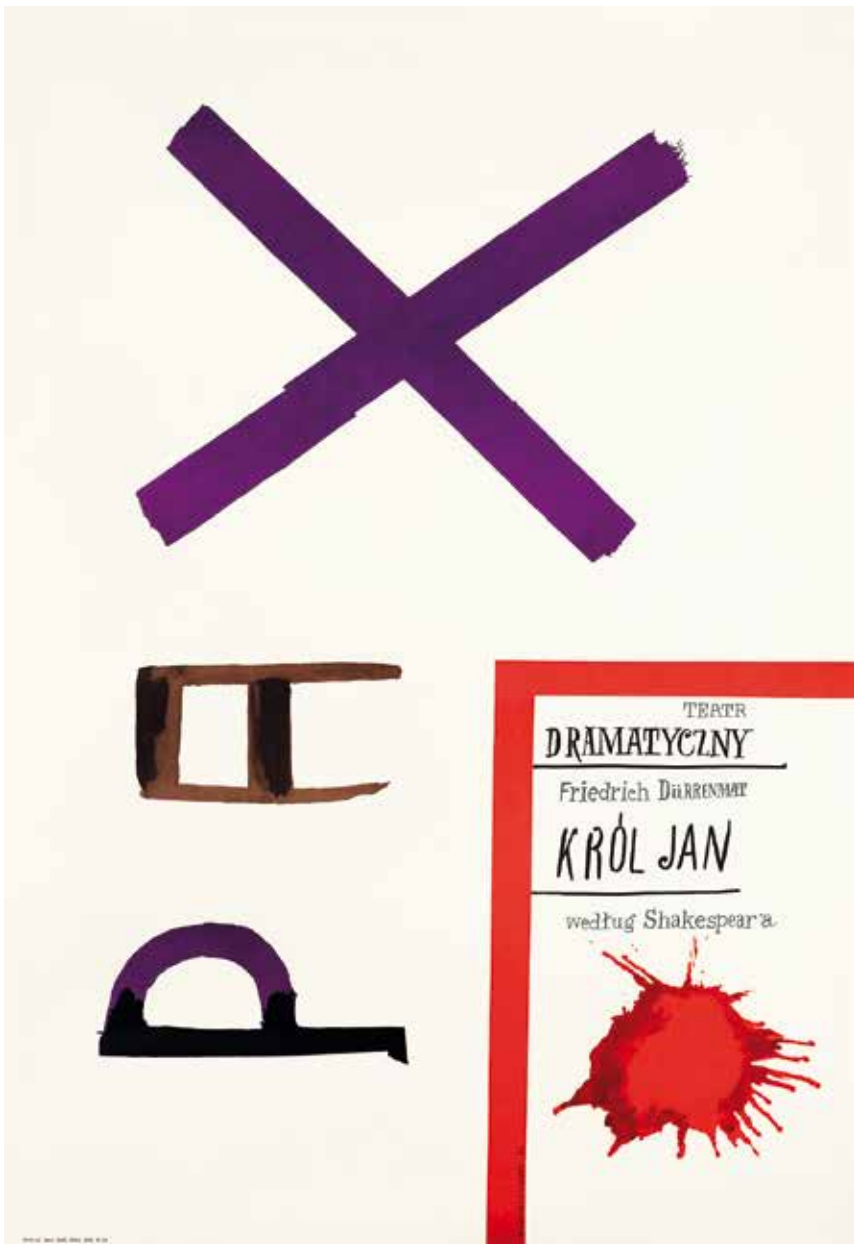
Rewizor, 1953, plakat do filmu, reż. Władimir Pietrow, offset, 86 × 61 cm, sygn. „H. TOMASZEWSKI 53.”, wyd. CWF Warszawa, druk: Zakłady Graficzne „Dom Słowa Polskiego”, Warszawa. Plakat otrzymał I nagrodę na Ogólnopolskiej Wystawie Plakatu w Warszawie w 1953 | *The Government Inspector*, 1953, film poster, dir. Vladimir Petrov, offset, 86 × 61 cm, signed “H. TOMASZEWSKI 53.”, published by CWF Warsaw, printed by Zakłady Graficzne “Dom Słowa Polskiego”, Warsaw. The poster was awarded the 1st prize at the National Exhibition of Posters in Warsaw in 1953

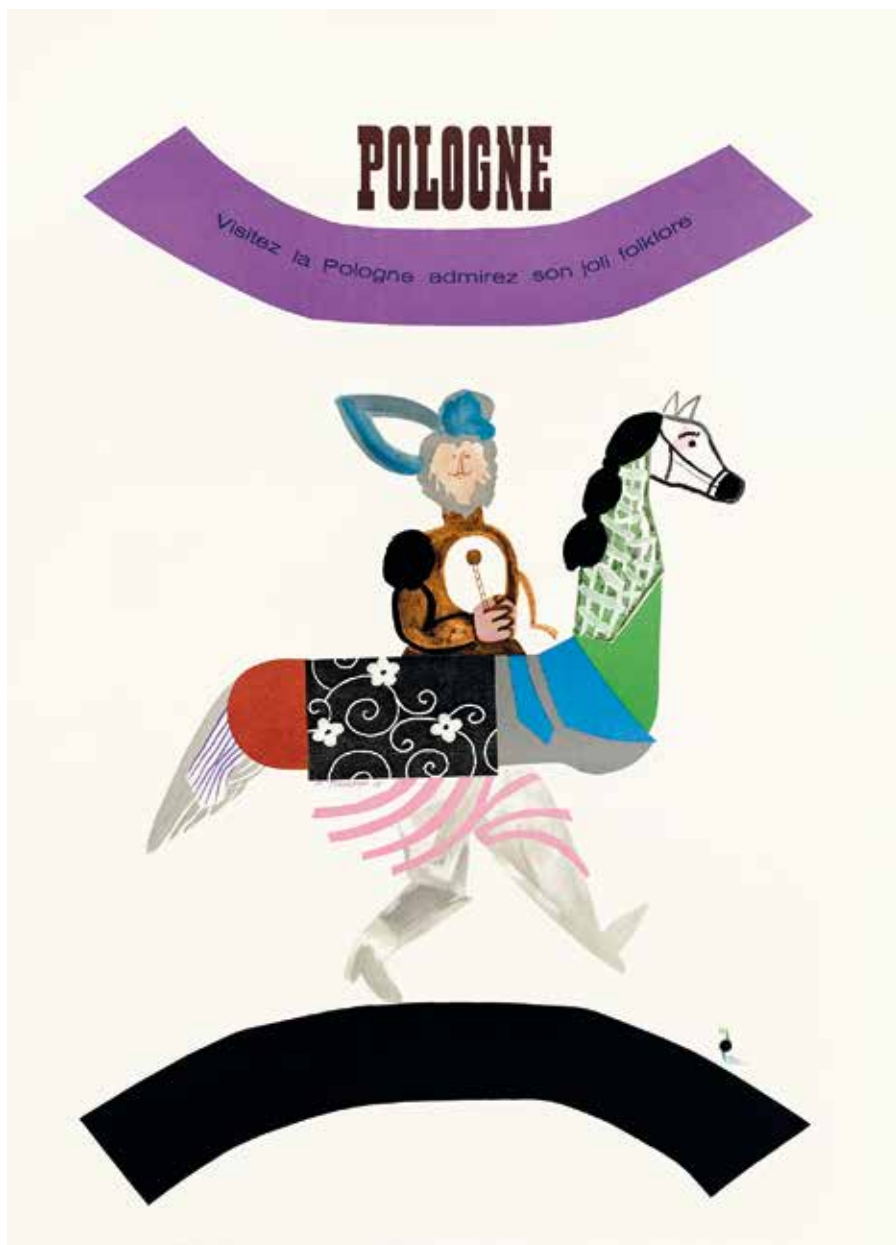
Najpiękniejsza, 1954, plakat do filmu, reż. Luchino Visconti, offset, 59 × 86 cm, sygn. „H. TOMASZEWSKI 54”, wyd. CWF Warszawa, druk: Zakłady Graficzne „Dom Słowa Polskiego”, Warszawa | *Bellissima*, 1954, film poster, dir. Luchino Visconti, offset, 59 × 86 cm, signed “H. TOMASZEWSKI 54”, published by CWF Warsaw, printed by Zakłady Graficzne “Dom Słowa Polskiego”, Warsaw

Urok szatana, 1954, plakat do filmu, reż. René Clair, offset, 58,5 × 85 cm, sygn. „H. TOMASZEWSKI.54.”, wyd. CWF Warszawa, druk: Zakłady Graficzne „Dom Słowa Polskiego”, Warszawa. Plakat otrzymał I nagrodę na II Ogólnopolskiej Wystawie Ilustracji, Plakatu i Drobnych Form, Warszawa 1955 | *The Beauty and the Devil*, 1954, film poster, dir. René Clair, offset, 58.5 × 85 cm, signed “H. TOMASZEWSKI.54.”, published by CWF Warsaw, printed by Zakłady Graficzne “Dom Słowa Polskiego”, Warsaw. The poster was awarded the 1st prize at the 2nd National Exhibition of Illustrations, Posters, and Small Forms in Warsaw in 1955

Friedrich Dürrenmatt. *Król Jan według Shakespear'a*, 1970, plakat dla Teatru Dramatycznego w Warszawie, offset, 85,5 × 59 cm, sygn. „H.TOMASZEWSKI 70”, wyd. Teatr Dramatyczny w Warszawie, druk: Wojskowe Zakłady Graficzne, Warszawa. Plakat otrzymał wyróżnienie w konkursie na Najlepszy Plakat Warszawy w lipcu 1970 | Friedrich Dürrenmatt. *King John according to Shakespeare*, 1970, poster for the Dramatic Theatre in Warsaw, offset, 85,5 × 59 cm, signed “H.TOMASZEWSKI 70”, published by the Dramatic Theatre in Warsaw, printed by Wojskowe Zakłady Graficzne, Warsaw. The poster received an award in the competition for the Best Poster in Warsaw in July 1970

Polagne. Visitez la Pologne, admirez son joli folklore, 1966, offset, 97 x 67 cm, sygn. „H.TOMASZEWSKI 66”, wyd. Centralny Ośrodek Informacji Turystycznej, Warszawa, druk: Zakłady Graficzne RSW „Prasa”, Łódź. Plakat otrzymał wyróżnienie w konkursie na Najlepszy Plakat Warszawy w sierpniu 1967 oraz Złoty Medal na II Ogólnopolskim Biennale Plakatu w Katowicach w 1967. Plakat ukazał się w czterech wersjach językowych | *Polagne. Visitez la Pologne, admirez son joli folklore*, 1966, offset, 97 x 67 cm, signed: “H.TOMASZEWSKI 66”, published by Central Tourist Information Centre, Warsaw, printed by Zakłady Graficzne RSW “Prasa”, Łódź. The poster received an award in the competition for the Best Poster in Warsaw in August 1967 and the Gold Medal at the 2nd National Poster Biennale in Katowice in 1967. The poster was published in four languages

Laureaci
III Międzynarodowego
Biennale Plakatu

M
U
Z
E
U
M

Wystawa

MUZEUM PLAKATU
w WILANOWIE

czerwiec
wrzesień 1970

CRONICY

Kamekura

Julian
Pałka

Andy
Warhol

P
L
A
K
A
T
U

Yusaku Kamekura, Julian Pałka, Andy Warhol. Laureaci III Międzynarodowego Biennale Plakatu, 1970, offset, 98 × 66,5 cm, sygn. „TOMASZEWSKI 70”, wyd. WAG, Warszawa, Muzeum Plakatu w Warszawie, druk: Wojskowe Zakłady Kartograficzne, Warszawa. Plakat otrzymał wyróżnienie honorowe na III Ogólnopolskim Przeglądzie Plakatu Muzealnego i Ochrony Zabytków w Przemysłu w 1971 | Yusaku Kamekura, Julian Pałka, Andy Warhol. Winners of the 2nd International Poster Biennale, 1970, offset, 98 × 66.5 cm, signed “TOMASZEWSKI 70”, published by WAG, Warsaw, Poster Museum in Warsaw, printed by Wojskowe Zakłady Kartograficzne, Warsaw. The poster received an honourable mention at the 3rd National Review of Museum and Monument Protection Posters in Przemysł in 1971

Jazz Jamboree '71, XIV Międzynarodowy Festiwal Jazzowy, Warszawa 28–30 X 1971, 1971, offset, 98.5 × 66 cm, sygn. „TOMASZEWSKI 71.”, wyd. WAG, Warszawa, druk: Zakłady Graficzne RSW „Prasa”, Bydgoszcz. Plakat otrzymał wyróżnienie w konkursie na Najlepszy Plakat Warszawy w październiku 1971 oraz wyróżnienie honorowe na Międzynarodowym Salonie Plakatu Jazzowego „Jazzpo” w Bydgoszczy w 1985 | Jazz Jamboree '71, 14th International Jazz Festival, Warsaw 28–30 X 1971, 1971, offset, 98.5 × 66 cm, signed “TOMASZEWSKI 71.”, published by WAG, Warsaw, printed by Zakłady Graficzne RSW “Prasa”, Bydgoszcz. The poster received an award in the Competition for the Best Poster in Warsaw in October 1971 and an honourable mention at the “Jazzpo” International Jazz Poster Salon in Bydgoszcz in 1985

Plakaty o plakacie. Wystawa z kolekcji P.M. Załęskiego, 1987, offset, 98 × 67 cm, sygn. „H. TOMASZEWSKI. 87.”, wyd. BWA Konin, druk: Poznańskie Zakłady Graficzne im. M. Kasprzaka, Poznań | Posters on the Poster. Exhibition from the Collection of P.M. Załęski, 1987, offset, 98 × 67 cm, signed “H. TOMASZEWSKI. 87.”, published by BWA Konin, printed by Poznańskie Zakłady Graficzne im. M. Kasprzaka, Poznań

Żeby POLSKA
była POLSKĄ

2 + 2

musi być Zawsze

Cztery

H.T.

V

SOLIDARNOŚĆ